



2017 йил –

ХАЛҚ БИЛАН МУЛОҚОТ ВА
ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙИЛИ

Ошла Ва

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият
барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

16 (1323)-сон 19 апрель 2017 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Жамият

“ШУЛАР КЎТАРАРМИ ЭЛНИНГ ЮКИНИ?”

ёхуд автобусдаги
ўйлар



5-бетда

Ушбу сонда:

“Аёл-оила муҳитининг
мезмори”



4-бетда

ҚИЗ БОЛА ЎҚИШИ ШАРТ(МИ?)!

Бир синфдош дугонам бўларди. Жуда чиройли, тарбияли қиз эди. Ўқиши ҳам жойида... “Институтга кираман, ўқитувчи бўламан”, деган истаги йўлида роса ҳаракат қилди. Бироқ ота-онаси: “Қиз боланинг ўқигани нима бўларди”, деган фикрдаги кишилар бўлиб, бечорани мактабни битириши билан ўн олти ёшидаёқ турмушга узатишди.



7-бетда

КАРТОШКА НЕГА ҚИММАТ?



Республикамиз бозорлари пештахтала-ридаги ноз-неъматлар, мева-сабзавотларни кўриб, одамнинг кўзи қувнайди. Бошқа сабзавотлар каби картошкага ҳам талаб жуда катта. Унинг нархи қимматлашаётгани эса бугун барчани бирдек ташвишга соляпти.

8-бетда

Икки олам орасида туриб, дунёга келаётган чақалоғининг соғ-омон туғилиши учун ўз жонидан ҳам кечишга тайёр она. Унинг ёнида далда бўлиб, тўлғоқ дардини ўз дардидек қабул қилиб, икки вужуд, икки руҳ она ва болани ёруғ оламга чорлаётган шифокор. Машаққатли, масъулиятли, нурли лаҳзалар.



Она ва бола эътиборда

лама мослаштирилган усул ёрдамида бўлажак оналарни туғруқ ва оналикка тайёрлаш, уларга руҳий мадад бериш, ўзига ишончни шакллантириш, ҳомиладорлик, туғруқ даври физиологик ҳолатларини ўргатиш, аёлларни кўрак билан эмизшига тайёрлашга кўмаклашишди.

Оналар мактабида яратилган шароитлар ҳам барчаси бўлажак оналар учун. Фитобар, гимнастика машғулоти, ювиниш, дам олиш хоналари аёллар ихтиёрида. Ҳомиладор аёллар учун ташкил этилган ҳар бир машғулоти уларни руҳан ва жисмонан бардам бўлишга ундайди. Масалан, туғруққа руҳан тайёрлаш машғулотига аёлларнинг ҳомиладорликдаги қўрқувини камайтиришга ёрдам беради. Бу ҳомиладорлар учун жуда муҳим бўлиб, стрессни камайтиради. Бўлажак она ва бола соғлиги учун яхши таъсир кўрсатади. Туғруқни яхши кечишига олиб келади.

Ҳақиқатан ҳам, болага эътибор бўлажак онага эътибор қаратишдан бошланади. Чунки ҳомиладор аёлнинг руҳий-физиологик ҳолати, барча ҳис-туғиғулари, кайфияти она вужуди орқали болага ўтади.

Аввало, яратганнинг хоҳиши, Лола опа ўз касбининг ҳақиқий билимдони сифатида юзлаб кўнгли кемтик, бекфарзанд аёлларнинг она бўлишдек улкан бахтга эришишига кўмаклашди. У ўзининг ҳалол меҳнати, одамларга чексиз меҳри туғайли элнинг ҳурмати, эътирофига сазовор бўлиб келмоқда.

Ҳошим ОРЗИҚУЛОВ,
“Оила ва жамият” муҳбири

“ТИЛЛА ВАКЦИНА” СЕҲРИ

Бундай тотли дамлар Самарқанд шаҳридаги 3-сон туғруқ мажмуаси бош шифокори, тиббиёт фанлари номзоди, олий тоифали шифокор Лола Ҳамроеванинг ҳар бир иш қонида рўй беради.

– Туғруқхона – муқаддас, покиза даргоҳ, – дейди Лола опа Ҳамроева. – Аёлнинг тўлғоғи менга ўтади, гўё. Туғиладиган бола билан бирга туғиламан. Аёлларимизнинг омон-эсон кўзи ёриб, гўдагини бағрига босиб, оиласига ошиқаётганини кўрганимда барча машаққатлар унутилади. Илгари янги туғилган чақалоқни онасидан ажратиб, фақат эмизши учунгина унга бериларди. Эндиликда бола туғилган заҳоти она

қорнига ётқизилади. Бола ҳам дарҳол табиий равишда она кўрагини қидира бошлайди. Шу тахлит икки вужуднинг ҳам жисман, ҳам руҳан бирлиги вужудга келади. Чақалоқни туғилганиданоқ онасига бериш ва уни ўғиз сути (буни шифокорлар “тилла вакцина” дейишади) дан баҳраманд қилишнинг ўзи кўплаб касалликларга барҳам беради. “Ўғиз сути”да бола иммунитетини оширадиган моддалар мавжуд. Чақалоқ онани эмгач, табиий равишда бачадон ҳам қисқаради, чақалоқнинг киндиғи тез тушади.

Бугун дунё юзини кўраётган гўдақларимиз ҳақиқий комил инсон бўлиб улғайсинлар, ота-онаси, ватани-

нинг таянчига айлансинлар.

Биз яқинда 160 ўринли ушбу туғруқ мажмуасида бўлиб, унинг фаолияти билан яқиндан танишдик. Мажмуада аёллар ва чақалоқларга тиббий хизмат сифатини ошириш мақсадида 2001 йилдан бошлаб, Бутунжаҳон Соғлиқни Сақлаш ташкилотининг “Бехатар оналик” дастури асосида иш олиб борилмоқда. Ўтган йили Лола Ҳамроева ташаббуси билан туғруқ мажмуасида жаҳон андозаларига мос равишда намунали “Бўлажак оналар мактаби” ташкил этилди. Оналар мактабининг асосий мақсади шундан иборатки, ҳар бир ҳомиладор аёлнинг шахсий хусусиятларига таянган ҳолда ҳар томон-

Тадбиркор – юрт таянчи

Сирдарё вилояти Сайхунобод тумани Шодлик МФЙ ҳудудига жойлашган “Гўзал” хусусий корхонаси қошида нон, макарон ва тикувчилик цехлари иш бошлади.

Тадбиркор Сайёра Асатуллаева “Микрокредитбанк”нинг вилоят филиалидан 60 миллион сўмлик кредит эвазига 8 та тикув машинаси олиб келиб, тикув цехини ишга туширди. Бугунги кунда тикувчилар вилоят ташкилот ва муассасаларининг буюртмаларини тикиб тайёрлаб беришмоқда. Шу билан бирга тадбиркор Намангандан уста, новвой ва ошпазларни ишга таклиф қилиб, миллий нон, бўлка нон ва макарон ишлаб чиқарувчи цехлар фаолиятини ҳам йўлга қўйди.

Янги иш ўринлари яратилди

– Жамоамиз кундан кунга кенгайиб бормоқда, – дейди Сайёра Асатуллаева. – “Гўзал” хусусий корхона ишчилари сони 31 нафарга етди. Банк кредити ҳисобидан нафақат ишчи ўринлари яратдик, балки аҳолига сифатли нон ва макарон маҳсулотлари етказиб беришга бел боғладик. Тикувчиларимиз ҳам бир дақиқа ишсиз қолишмаяпти, буюртмаларни ўз вақтида, буюртмачиларимиз дидига мос равишда сифатли тикиб беришяпти. Келгусида хизмат кўрсатишни янада кенгайтиришни мўлжаллаганмиз. 1 майдан корхонамиз ҳовлисида ёзги кафе ишга тушади. Бу ерда аҳолига салқин ичимликлар ва музқаймоқ сотишни режалаштирганмиз. Шунингдек, иккинчи қаватдаги кафе хизматини ҳам такомиллаштириб, таомномасини бойитишни мақсад қилдик.

Ҳа, тадбиркорнинг мақсади эзгу – нафақат бойиш, балки атрофидагилар учун иш ўрни яратиш, халққа хизмат қилиш. Яқин келажақда тадбиркор аёл тумандаги Истиклол ҚФЙ даги Иттифоқ маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудига бўш турган бинони олиб, инвестиция киритиш ва худди шундай маиший хизмат уйини ишга туширишни режалаштирган.

– Ҳозирда бу борада бирламчи қадамлар қўйилди. Вилоят ва туман ҳокимликларига ариза билан мурожаат қилдик. Насиб қилса, ўз она қишлоғимда ҳам аҳоли учун иш ўрни ва кулайликлар яратиш ниятим бор, – дейди Сайёра Асатуллаева.

Гўзал РУСЛАНОВА,
Сирдарё вилояти

МАҲАЛЛАНING ЗИЁ МАСКАНИ

Тошкент вилояти Ўртачирчиқ тумани Бектемир маҳалла фуқаролар йиғинида мўъжаз кутубхона ташкил этилди.

– Яхши фарзандни тарбиялаш учун ота-онанинг ўзи тарбияли бўлиши керак, – дейди маҳалланинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Нодира Ражаббоева. – Агар оила катталари китоб ўқимаса, маънавиятдан йироқ бўлса, у хонадонда маънавий муҳитни яхшилаш жуда мушкул. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 12 январдаги “Китоб маҳсулотларини чоп этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғибот қилиш бўйича комиссия тузиш тўғрисида”ги фармойиши аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш бўйича олиб бораётган ишларимизда дастуриямал бўлмоқда. Маҳалламиз оқсоқоли Раимжон Нишонов ва фаолларимиз билан маслаҳатлашиб кутубхона ташкил этишга бел боғладик. Маҳалламиз аҳли ҳамжиҳат. Бу фикрни ҳам аҳоли, ота-оналар қўллаб-қувватлашди. Худудимизда фаолият юритаётган тадбиркорлар, айниқса, “Тўйтепавоҳагаз” ҳамда “XXI аср” МЧЖлари таъсисчилари янги китоблар сотиб олишимиз учун ҳомийлик ёрдами аяшмади. Албатта, 2121 нафар аҳолига ушбу кутубхона бироз кичик туялиши мумкин, ammo уни кенгайтириш ҳамжиҳатлигимиз ва ҳаракатимизга боғлиқ.

Қарор ва ижро



– Маҳалла кутубхонасига ноёб асарлар олиб келинганидан мамнун бўлдик, – дейди маҳалла фуқаролар йиғини “Қайноналар кенгаши” раиси Шоҳида Набиева. – Масалан, Алишер Навоийнинг “Хамса”си, Ўткир Ҳошимов, Пиримқул Қодиров, Абдулла Қаҳҳор, Абдулла Орипов, Муҳаммад Юсуф каби ёзувчи ва шоирларимизнинг китобларини дўконлардан харид қилишга ҳамминанг ҳам имконияти етарли эмас. Оналар фарзандлари билан келиб, ўзларига маъқул китобларни ўқиш учун олишяпти. Кутубхонага аъзо бўлишнинг яхши тарафи шундаки, кишида китобни ўз вақтида қайтаришим керак, деган масъулият бўлади. Бу ердан ота-оналар ҳам, фарзандларимиз ҳам ўзлари излаган китобларни топишмоқда. Энг муҳими, мазкур кутубхона худудимизда маънавий муҳитни соғломлаштиришга, ёшларни китоб мутолаасига жалб этишга хизмат қилмоқда.

Ҳамроҳон МУСУРМОҶОВА

ХАЛҚ ҚАБУЛХОНАСИ – АДОЛАТ ҲИМОЯЧИСИ



Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили доирасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларни халқимиз мамнуният билан эътироф этмоқда. Бунда аҳоли манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган Фармон, қонун ва қарорлар муҳим омил бўлмоқда.

Хусусан, Президентимизнинг 2016 йил 28 декабрдаги “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлаш тизимини тубдан такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони бу борадаги ишларни янги bosқичга кўтарди. Мазкур Фармонга мувофиқ, ҳудудларда Ўзбекистон Республикаси Президен-

тининг Халқ қабулхоналари ўз фаолиятини бошлади.

Адолат ва халқчиллик тамойилига суяниб иш кўриш, ўз фаолиятига танқидий баҳо бериш, қатъий тартиб-интизом ҳамда шахсий жавобгарликни ошириш барча даражадаги давлат органларида фаолият юритаётган ҳар бир раҳбарнинг масъулиятли вазифасига айланмоқда. Яъни, бугунги раҳбардан халқ билан бевоcита мулоқотда бўлиб, уларнинг муаммо ва ташвишларига шерик бўлиш, айна дамда муаммоларига ижобий ечим топишга кўмаклашиш, адолатли ва фаровон турмуш шартини яратиб беришни даврнинг ўзи талаб қилмоқда.

— Бугун аҳолининг сиёсий саводхонлиги, ҳуқуқий маданияти тобора юксалиб бормоқда, — дейди Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қорақалпоғистон Республикасидаги

Халқ қабулхонаси раҳбари Ҳақимбой Ҳалимов. — Бунинг яққол тасдиғини Халқ қабулхоналарига қилинаётган фуқаролар мурожаатларидан ҳам билсак бўлади. Бинобарин, одамларнинг турмуш шароити яхшиланмоқда. Улар шахсий ҳаётида, қолаверса, жойлардаги муаммо ва камчиликларга бeфapқ бўлмай, ижобий ечим топиш йўлида ҳаракат қилмоқда. Шу кунга қадар фуқароларимиздан 1500 дан зиёд мурожаат келиб тушди. Уларнинг аксарияти бандлик, уй-жой билан таъминлаш, коммунал тўловлар, тиббиёт ҳамда тadbиркорлик соҳаларига тааллуқли. Ҳар бир мурожаат қатъий назоратга олиниб, тегишли мутасадди ташкилотларга жўнатилмоқда. Мурожаатлар мазмунига қараб 15 кун ёки икки ой муддатда кўриб чиқилмоқда. Ҳозирга қадар фуқароларимизнинг кўплаб мурожаатлари ижобий ечим топди.

Халқ қабулхонасида юртдошларимиз учун барча қулайликлар яратилган. Айниқса, “Она ва бола”, тиббиёт, санитария-гигиена хоналари ҳамда кутиш залидаги шароитдан аҳоли

мамнун.

— Фарзандларимни мактабга таълим муассасасига жойлаштирмоқчи эдим, — дейди нукуслик Жигагул Караматдинова. — Шу бўйича шаҳардаги бир нечта болалар боғчаларига бордим. Аммо, бўш ўрин йўқ, деган баҳона билан фарзандларимни қабул қилишмади. Шундан сўнг Халқ қабулхонасига мурожаат қилдим. У ерда мурожаатимни қисқа муддатда ижобий ҳал қилиб беришди: фарзандларим 27-сонли мактабга таълим муассасасига жойлаштирилди. Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган Халқ қабулхонаси бугун ҳар бир фуқаронинг ишончли, адолатли ҳимоячисига айланаётгани бизни жуда хурсанд қилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, аҳолини қийнаётган камчиликларни ўз вақтида бартараф этиш инсонпарварликнинг ёрқин намунасидир. Зеро, бундай тизимли ишлар замирида аввало, аҳолига осойишта ва фаровон турмуш шартини яратиб беришдек устувор вазифа мужассам.

Феруза НУРУЛЛАЕВА,

Қорақалпоғистон республикаси



Жонкуяр маслаҳатчи

Маҳалла муюлишида гурунглашаётган аёллар Новотой опани кўриши билан дарров ўзларини тузатишга киришади: кимдир рўмолини қайтадан ўраса, бошқаси туфлисига ёпишган лойни сидириб тозалайди. Аёллар маслаҳатчи билан ҳол-аҳвол сўрашиш баҳонасида муаммоларини ҳам айтиб олишади.



Шу кунларда қишлоқ аёлларини энг кўп қизиқтираётган масала — банкдан кредит олиш. Кимдир кредитни қайтаришга қийналасиз, деса, бошқаси тadbиркорлик қилиш мушкуллигини, айниқса, товуқ боқиш осонмаслигини айтади. Бу борада Новотой опадан маслаҳат

сўраганлар кам бўлмайди. У масаланинг ҳар жиҳатини ўйлаб, хонадонлар имкониятини чамалаб маслаҳат беради.

— Ҳамма ишларни режадагидек бажаряпмиз, лекин тўй-маросимлардаги муаммоларни йўқотишга қийналяпмиз, — дейди Самарқанд вилояти

Кўшработ тумани “Янги қишлоқ” маҳалла фуқаролар йиғини диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси Новотой Шодиева куюнчақлик билан. — Бир удумни йўқотсангиз, иккинчиси пайдо бўлади. Ҳар қалай тугун-терсақ олиш-беришни-ку, камайтирдик. Аммо қиз узатишдаги мебел бош ориги бўляпти. Мен сендан камми, қабилида иш кўриш кўплайди. Кир ювадиган машина,

телевизор, компьютер, ҳаттоки мобил телефонгача олиб беришяпти. Натижада қиз узатган уй ҳам, келин туширган хонадон ҳам тўйдан кейин “қарз

тўлаш” деган ташвишга учраяпти. Бунинг олдини олиш учун эркаклар аёли ва турмуш қураётган фарзандларига ўз сўзларини ўтказиши, тўғри тушунтира олишлари зарур.

Новотой опанинг қуниошида жон бор. Чунки маҳалладаги яраштириш комиссияси раиси

Абдурашид Болгаевга келиб тушаётган оилавий муаммоларнинг аксарияти — арзимаган майда-чуйда гап-сўзлар. Тажрибасиз ёш оилаларга озгина эътибор ва жўяли маслаҳат бериб тўғри йўлга солинса, эртага мустаҳкам оиллага айланиши мумкин. Бу борада маҳаллада мулоҳазали, оғир-вазмин, узокни кўрадиган пиру бадавлат онахонларнинг тажрибасига таянишади.

Маҳалла кўчалари, ҳовлилари озода, саришта. Бирорта уйнинг дарвозаси олдида ахлат уюмига кўзи тушса, Новотой опа дарров ўша хонадоннинг эшигини тақиллатади. Эртага оламиз, деган гап-сўзларга кўнмайди. Чунки, бугун кўшнисининг эшигида ахлат уюлиб турганини кўрган бошқа одам эртага шу ишни қилмайди, деб бўладими.

Новотой опа ҳар бир ишида тежамкорликка эътибор беради. Уйда қозон осаётиб ҳам оз бўлса, татийди, кўп бўлса, ачийди, деган сўзга амал қилади. Опанинг бу одади маҳалладаги келинларга ҳам юққан. Ноннинг увоғини ҳам қадрлайди. Чунки бу азиз неъматнинг қандай меҳнат ва машаққат билан тайёрланиши-

Орамиздаги одамлар

ни яхши билади.

Нон ёпишда ҳам анча-мунчага сабоқ бергудек маҳорати бор. Вилоятда бўлиб ўтган Осийё нонлари кўрик-танловида қатнашиб, маккажўхори унidan зогора нон тайёрлаб, ҳайъат аъзоларини ҳайратлантирди. Қаҳатчилик йиллари зогора нон кўпчилиكنинг ҳаётини асраб қолганини, унинг витаминларга бойлигини яна бир карра одамларнинг ёдига солиб қўйди ва ҳақли равишда диплом ҳамда эсдалик совғаларга эга бўлди.

— Маккажўхорини келида туйиб, унини элаб, сўнг қайноқ сувда хамир қордим, — дейди опа нон тайёрлаш усули ҳақида. — Илик сувда қорсангиз, маккажўхори унidan хамир силлиқ чиқмайди. Натижада ун қолдиқлари томоқда тикилиб, ютиш қийинлашади. Биз тайёрлаган зогора нон эса ҳаммага бирдек ёқди.

Ҳар кимнинг ўз иш услуби бор. Маслаҳатчининг иши билан сўзи бир бўлсагина одамлар унга ишонади, ортидан эргашади.

**Василабону
ҲАБИБУЛЛАЕВА**

“Дўстлик” ва “Эл-юрт ҳурмати” орденлари соҳибаси, Ўзбекистон халқ шоири, Олий Мажлис Сенати аъзоси Энахон Сиддиқова билан суҳбатимиз аёл маънавиятининг жамият ҳаётидаги аҳамияти хусусида кечди.

– Энахон опа, жамиятда соғлом маънавий муҳитни шакллантиришда энг аввало аёл, айниқса, оналар маънавияти муҳим. Сизнингча, бугунинг аёли оналик масъулиятини қандай адо этаяпти?

лари, ҳурматини жойига қўйишлари, уларга қилган хизматлари бизга бутун умр сабоқ, ҳикмат бўлди.

– Ўзингиз ҳам қизлар тарбияладингиз. Уч қизингиз уч оилада яхши бека. Шу билан бирга олима, журналист, ҳуқуқшунос. Уларнинг одобига, юриш-туришига кўпчилик ҳавас қилади. Ҳаётий тажрибангиздан келиб чиқиб, ёш оналарга қандай маслаҳатлар берадингиз?

– Бир бобокалонимиз: “Китоб ўқимаган, илм олмаган болалар, биз бой бериб қўйган болалар”, деб ёзган экан. Бола билан олиши, китоб ўқиши учун она китобхон бўлиши керак.

Ўзимнинг ҳаётий тажрибамдан келиб чиқиб айтидиган бўлсам, болаларимнинг отаси ишда бўларди.

Гурунг

ҳам менга катта кўмак беришган. Улар беҳуда орзу-ҳавасларга чалғимасин, эртага адашиб, қоқилиб қолмасин, деб ҳаракат қилганман.

Фарзанднинг, жамиятнинг маънавияти оналарга боғлиқ. Аёл оилада бош тарбиячи, нафақат боласи учун, эркак учун ҳам оилавий муҳитнинг меъмори эканини унутмаслигимиз керак.

– Қиз боланинг эпли бўлгани яхши, дейди доно халқимиз. Қизларни тарбиялашда кўпроқ қайси жиҳатга эътибор бериш керак?

– Энг аввало, орасталикка, саришталликка, шу билан бирга меҳнатга



Энахон СИДДИҚОВА:

“АЁЛ – ОИЛА МУҲИТИНИНГ МЕЪМОРИ”

– Қадимий китобларда ҳам, ҳатто аёллар ижтимоий фаолликка тортилмаган даврларда ҳам фарзанд тарбиясида аёл дунёқараши, маънавияти юксак мавқега эга бўлган. Чунки аёл маърифатли, ахлоқли, юксак инсоний фазилатларга эга бўлса, унинг яхши фазилатлари болага ўтади. Масалан, дарахтнинг илдиз-илдизлари тоза булоқлардан сув ичса, парвариши яхши бўлса, танасига қурт тушмайди, тоза, соғлом мева тугади. Шунингдек, она соғлом, маънавияти етук бўлса, унинг қонидан бола вужудига маънавий, эзгу сарчашмалар оқиб кирса, томирларидан яхши фазилатлар болага ўтади, ўшанда жамият юксалади. Аёл ишламай, Ватанга бир муносиб фарзанд тарбиялаб, яхши шахсни камолга етказиб берса ҳам унинг хизмати қаҳрамонлик билан тенг.

Ҳозир аёллар ишини ҳам, оиласини ҳам, фарзандлари тарбиясини ҳам бирдек уддалаяпти. Аммо пул топиш баҳонасида фарзанд тарбиясидан йироқлашиб бораётганлар ҳам афсуски, орамизда учраб турибди. Дунёвий орзу-ҳаваслар, дабдабали тўйлар қилиш, баланд-баланд иморатлар куриш истагида чола-чоп, югур-югурдан бўшаётган айрим аёллар фарзандидан жуда узоклашиб кетмоқда. Ота кўчанинг одами, она оилада бош тарбиячи эканини унутмаслиги керак. Уйда онасидан меҳр топмаган болалар бошқаларнинг таъсирига тушиб қолаётгани оқибатида жамият жабр тортмоқда.

– Катта ёшли онахон, бувиларимизнинг кўпчилиги институтларда ўқимаган бўлса-да, юксак маънавиятли, оила илмининг билимдонлари бўлганини яхши биламиз. Ҳаёт мактабининг ўзи уларни шунчалар зукко ва доно қилиб қўйганмикан?

– Оила илми жуда катта илм. Уни бор бўйи билан ўқиб-ўрганишга бутун умр ҳам етмаса керак. Аммо ёши улуг онахонларимиз шундай катта илмни эгаллаганлар.

Онанинг менга берган тарбиясини ўйлаб туриб, нақадар тўғри йўл тутганига дил-дилимдан иқроор бўламан. Аслида улар 7-синфгача зўрга ўқишган. Олий даргоҳда таълим олишмаган. Биз институтда билмаган нарсаларимизни онамдан ўрганганмиз. Шу қадар сабрли, оқила, зукко ва донишманд эдиларки, уларни ҳаёт фалсафасининг олималари дегим келади. Отамни эҳтиромда тутиш-



Ўзим масъул лавозимда ишлардим. Уйга кеч қайтардик. Фарзандларимизга кўп вақт ажратолмасдик. Шундай пайтларда бизга китоб ёрдам берган. Болаларимнинг қўлига китоб бериб, шуни ўқинглар, дам олиш кунини сизлар билан шу ҳақда гаплашаман, дердим. Вақтни беҳуда ўтказишдан болаларимни китоб қўтқарган, деб айта олам.

Она сифатида фарзандларимга қаттиққўл бўлганман. Ёшлигидан билдим олишга, меҳнатга ўргатганман. Тандирга бўйи етмаган пайтда ҳам қизларим оёгининг остига гишт қўйиб нон ёпишарди. Нигорахон туғма чевар, бирор жойга бориб ўрганмаган. Сандиқдан мато олиб, ишдан боргунимча чиройли бирор нима тикиб қўярди. Матоларни хайф қилаяпсан, деб танбеҳ берган кунларим ҳам бўлган. Кейинчалик ўз устида ишлаб моҳир тикувчи бўлди. Нилуфархон қизим олий ўқув юртида ўқётган пайтда дугоналарининг қўйлақларини тикиб, ўзининг харажатлари учун пул топарди. Шу боис ҳеч қандай қийинчиликсиз ўқиб, ўзига сеп қилган. Феруза қизим тортлар пишириб сотар, ўзининг кийим-кечагини ўзи бутларди. Уларнинг ҳаммаси давлат гранти асосида олий маълумот олишди. Рўзгор юмушларида ҳам, моддий томондан

ўргатиш жуда зарур эканини ҳар бир она чуқур англаб етиши даркор. Марғилонга борсам, ҳамма қизларнинг ҳунарли эканига ҳавас қиламан. Дўппидўзлик, каштадўзлик, гиламдўзлик... Қайси уйга кирсангиз, шу хонадон қизи халқ амалий санъатининг бирор турини эгаллаган. Ҳунар қизларни сабрга ўргатади.

Бугун оилавий ажримлар кўп деймиз. Рўзгорлар нимадан ажралиб кетаяпти? Ёшларнинг сабр-сизлигидан, бетоқатлигидан, озга кўнмаганидан, ҳаётга тайёр эмаслигидан! Бу ҳунарлар боболаримиздан, момоларимиздан мерос қолган бўлиб, йигитларни ҳам, қизларни ҳам ҳаётга тайёрлар экан. Шу боис улар фарзандларини ҳунарманд қилишга ошиққан эканлар. Уйлайманки, келгусида ҳаётининг бир томонини бут қиладиган даражада қизларни ёшлигидан ҳунарга ўргатишимиз зарур. Шу билан илмга, китобга ошно этиш керак.

Яна таъкидлаб айтаман, она китобхон бўлмаса, бола китоб ўқимайди. Китобга ҳавас ҳам бола онгига қон билан киради-да. Ота-онасининг қўлида китоб кўрмаса, фарзанд китобга меҳр қўймайди. Албатта, ҳар бир уйда каттами-кичикми кутубхона бўлиши керак, деб ўйлайман. Бизнинг

хонадонда энг катта бойлигимиз китоб. Набираларим олдимда ҳайиқиб, телефон, компьютерга тегишмайди. Уларга кутубхонамдан ёшига мос китоб танлаб бераман. “Ўқиб келасиз, иккаламиз гаплашамиз”, дейман.

– Мана, устозлик мақомига эришдингиз. Юртимизда ёшларга яратилаётган шароитларни кўриб, болаларимизнинг эртасидан қувонади, одам. Нима деб ўйлайсиз, ёшларимиз ўзларига яратилаётган имкониятлардан тўла фойдаланяптиларми?

– Бугунги ёшлар жуда ўсиб кетган. Уларга катта имконият эшиклари очилган. Биргина адабиёт соҳасини оладиган бўлсак, интернет орқали дунё адабиётини, ўрганиб, тил ўрганиб, улардан руҳланиб ижод қилиш имкониятига эга. Шундай ёшларимиз борки, ижода устозларга ҳам дарс беришяпти. Ёшларнинг ижодини кўриб, адабиётимиз эртаси ишончли қўлларда, дея оламиз. Лекин афсусланарли томони, аксарият ёшлар бадий адабиётни жуда кам ўқишади.

Бугунги давр жуда мураккаб, инсон психологияси тубдан ўзгариб борапти. Одамларнинг қалбини забт этиш, қалбига шеър билан кириш, сўз масъулиятини ҳис этиш табиийки, оғир жараён.

Шунинг учун ҳам ёшлар кўп ўқишлари керак. Муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев ўзбек адабиётини дунёга кўрсатаман, деяптилар. Буни ёшлар амалга ошириши керак. Дунё адабиётини ўзбек тилига, ўзбек адабиёти дурдоналарини чет тилларга таржима қилиб мумтоз ва гўзал адабиётимизни дунёга кўз-кўз қиладиган ҳам ёшлар. Бадий тафаккур қудратини дунёга кўрсатиш учун ижодкорларнинг ўзи она тилимизни мукамал ўрганиши керак. Масалан, чет тилини зўр билгани ёшлар бадий таржима қилолмаслиги мумкин. Ижодкор бўлмаган одамнинг таржимаси гўзал чикмайди. Ҳазрат Навоидан тортиб Абдулла Ориповгача дурдона асарларни дунёга кўрсатиш ёшлар зиммасида турибди. Улар ҳақиқий сўз масъулиятини ҳис қилишса, дейман.

Фаргона барибир қадим-қадимдан адабиёт бешигини тейратган. Қўқон, Фаргона адабий муҳитидан уч юздан ортиқ сўз санъаткорлари чиққан. Шундай буюклар тарбияланган тупроқдан яна вақти келиб даҳолар чиқиши аниқ. **Ўқтамхон СОЛИЕВА суҳбатлашди.**

“ШУЛАР КЎТАРАРМИ ЭЛНИНГ ЮКИНИ?”

Юсак маънавият – энгилмас куч

ёхуд автобусдаги ўйлар

Автобус тиқилинч бўлмаса-да, ундаги муҳит биров хира кўринди. Ҳали манзилга анча масофа бор. Йўловчиларга бир-бир кўз ташладим. Чеккароқда тўпланган қизлар бири-бирининг уяли телефонига “bluetooth”дан маълумот юклаш билан овора. Айримлари “telegram”дан янги дўст қидираяпти.

Улар орасида ўзи анча ёш, коллеж ўқувчиси бўлса керагу, обдон пардозга кирган қиз эътиборимни тортди. Кийиниш услуби борасида устамонгина экани сезилиб турибди. Тинмай ўзига-ўзи гапиряётгандай. Эътибор берсам, ёйиқ сочлари панасида қулоқчин кўринмаётган экан. Содда отахон: “Менга гапиряпсизми?”, дегандек бирикми гумонсираб қаради унга. Отахонга эътибор бермаслигини, қулоқчин орқали гаплашаётганини тушунтирдим. Бобо бош чайқади: “Майли-ю, суда-а хунук кўринаркан-да, болам!”.

Ҳа, айрим ёшлар қулоқчинни тақиб олиб, атрофдагиларга бутунлай эътиборсиз — на салому, на алиги бор, на каттага жой беришу, на юки борга кўмаклашиш.

Бошқа бир ўриндиқдаги аёл ҳамроҳига бепарволик билан сўзлай кетди: “Ҳозирги ёшларга гапирину қоч. Бир гапга кўнмайди. Мана, масалан, қизимга телефонини бир кўрай-чи десам, сиз барибир тушунмайсиз, бу шахсий базам, унга кириш таъқиқланади, дейди. Қаранг-а, менга ҳам мумкин-масмиш! Олишиб ўтирмадим”. Онанинг биров мақтанганнамо оҳангда хотиржам сўзлаши бунинг ортида нуридийдасининг аччиқ қисмати ётишини англаб етмаганига ранжийсан, киши. Айрим қизларнинг “шахсий база”сида ёлгон ошқиқлар билан сирли суҳбат, гарбона йиғинишни, баъзан ахлоқсиз турмуш-тарзини тарғиб қилувчи сурат ва видеолар ҳам борлиги, ижтимоий тармоқда орттирган дўстларининг ҳаммаси ҳам яхши няяти инсонлар

эмаслиги ҳаётимизда иботини топяпти.

Айрим опа-сингилларимиз телефондаги сохта ёзишувлар, алдовларга кўниб, беғонанинг хорихга тақлифига кўр-кўрона рози бўлаяпти. У ерда гул қизлар бахтнинг эмас, ғариблик таъмини тотиб, надомат чекаётгани наҳот кўзимизни очмай-ди?



лар билан бойитилган экан. Ахлоқсизлик акс этган сурат ва клиплари кўрган бўлажак куёв никоҳига бир неча ҳафта қолганда тўйини тўхтатибди.

Аксарият катталар фарзандининг меъеридан ортқ мустақиллигидан, кийиниш, овқатланиш, телефон танлаш, интернетда шуғулланиш сингари масалаларда ота-онаси

билан ҳам ҳисоблашмай қўйганидан хавотирланишади. Улар қизи ёки ўғлининг “telegram”, “facebook”, “odnoklassniki” ишқибози бўлиб қолганига технологиялар замони айблшади. Бироқ инсон — онгли мавжудот. Ахборот даврининг ҳамма “имкон”лари ҳам фойдаланишга яроқсизлигини тушуниш керак. Ваҳоланки, “ўргимчак тўри”нинг юмшоқ имкониятлари “оммавий маданият” тарғибчиларининг энг кучли қуроли. Чунки ёшлар осон хазм бўладиган, энгил-епли ахборотларга мойил бўлади. Телевизор, телефон ва интернет имкониятлари билан банд этиш эса ёшлар

Жамиятимизда учраётган шу тахнит ачинарли ҳолатларга ҳар биримиз тирик гувоҳимиз.

Талабалик йиллари ўта замонавий, ташқи кўриниши ҳам дилбаргина курсдошимиз бўларди. Алоқа воситалари, интернет оламидаги энг сўнгги янгиликлардан ҳамиша хабардор эди. Сўнгги кунларда у биров одамовироқ бўлиб қолганди. Қўл телефонини эса ҳеч кимга ишонмас, ҳар бир бўлимини рақамли код билан қулфлаб юрарди. Кейин билсак, унинг “сирли қутчаси” ғарб видеоклиплари ва порнографик тасвир-

маънавиятга, ақлий ва жисмоний меҳнат қилишига кишан солиши, шубҳасиз. Автобуснинг орқадаги ўриндиғига ўрнашган икки ўспирин қўл телефонига шу қадар шўнгиб кетганки, атрофидаги одамларни сезмайдиган даражада “банд”. Ойна ортидаги манзараларга, айни вақтда автобуснинг қаерда кетиб бораётганига бутунлай бефарқ. Аппаратнинг русуми, маркази, батареясининг неча соат ишлаши, унга видеоклип ва суратлар, турли ўйин ва дастурлар жойлаш сизими ҳақидаги саволлар дарҳол ўз жавобини топяпти.

Ҳолатни кузатиб, Шавкат Раҳмоннинг “Автобусдаги ўйлар” шеъри хаёлимдан ўтди. Куюнчак шоир автобусда кетаётган одамлар тимсолида халқ дарди, миллат орзулари учун куюнмайди, майда гап-сўзлар, маиший муаммоларга берилган омма, йигит-қизларнинг аҳолидан оғриниб ёзади:

**Майхонага ўхшар автобус ичи,
Ёш-яланглар чайна**

**нағмаларини,
Бир бутун одамни кўрмадди бунда,
Кўрдим мен одамнинг зарраларини...**

Агар шу он кимдир носоглом даврани бузиб, Ватан, она юрт ҳақида сўзлай бошласа, шоир юраги фидо эди. Бироқ орзулари, қарашлари қалта кишилар, ёш-ялангнинг бу тахлит кетиб бориши, шоирнинг таъбирича, қўзи очик ҳолда ухлаётганидан дарак.

**Шулар ўйларимни тупроғимизни,
Шулар кўтарамин элнинг юкини!?**
Маърифатсизлик, маънавиятсизлик белгилари кўринган автобус ичидаги муҳит ватанпарвар шоирнинг оғринишларида, миллатнинг дунёқароши, маънавият йўлидаги изтиробларида нақадар жон борлигини яна бир бор кўрсатди.

Фарзандимизни, дўстимизни ахборот асри кўтуларидан асрамасак, уларнинг дунёқарошини соғломлаштириб, жаҳолатдан қўтқармасак, эртага бу авлод элнинг юкини қайси сабот билан кўтаради, Ватан тақдири учун қайси тафаккур билан курашади?!

Дилнавоз ҚҮЛДОШЕВА

БАХТ РИШТАСИ

Яқинда кўзимни текширтириш учун вилоят кўз касаллиқлари диспансерида, окулист қабулига бордим. Шифокор ҳузурда 8-9 ёшлардаги ширингина бола кимнидир кутиб ўтирарди.

Ўзи шунақа, ёқимтой-ки, қараган сайин қарагинг келади. Қоши-кўзлари қоп-қора, киприқлари қайрилган. Юзи оқ-сарикдан келган. Суқим кирмасин, деб қарамасликка ҳаракат қиламан, бўлмайдими. Фақат қалин кўзойнаги унинг чиройини яхшироқ кўришга ҳалақит қилади. Кўзойнакни олиб ташлагим келади...

Шифокор ҳар замонда болачага савол бериб қўяди: “Тарбиячи опанг дорингни ўз вақтида бериб-тими, эсидан чиқиб қолмаяптими?”

— Йўқ, опам вақтида муолажаларни қиладилар. Биронтаси ҳам қолиб кетмапти.

Унга нима бўлганига қизиқдим. Окулист ҳам дардлашгани келиб турган эканми, кичкина мижози ҳақида қайғуриб, гапирди:

— Бу бола ёшлигидан менинг беморим. Ҳозир махсус кўзи ожиз болалар мактаб-интернатда ўқийди. Қўриб, билиб туриб, ўзимизга ўзимиз жабр қиламиз-да. Бу боланинг ота-онаси яқин қариндош, аниқроғи опа-уканинг болалари. Улар 3-4 йил фарзанд кўришмаган. Кейин Яратганининг марҳамати билан шу бола дунёга келган. Аммо кўзи ожиз. Доим назоратимизда, қўлимиздан келганча ёрдам бермокдмиз, аммо минг афсуски, фойдаси бўлмаяпти.

ОМОНАТ БЎЛМАСИН!

Бироздан кейин хонага кўхликкина жувон кирди. Кўнглини оритмаслик, ярасига тегиб кетмаслик учун эҳтиёткорлик билан суҳбатга тортдим.

Ўзи олиё маълумотли ўқитувчи экан. Ота-онасининг раъйига қараб, турмуш курганини, вақтида уларга қарши турулмагани, ўзининг келажаги, боласининг ҳаёти учун аввало ўзи айбдорлиги, қолаверса, ота-онаси айбдорлигини, ўзини ҳеч қачон кечира олмаслигини, яна ногирон бола тугилишидан қўрқиб, ҳомилалар бўлмаётганини изтироб билан сўзлади. Унга қандай таскин беришни билмай, тилимни тишладим.

Яна бир оилани биламан, ака-уканинг болалари турмуш қуришган. Ун битта фарзанд тугилди, ҳаммаси соғлом, ўғил ҳам бор, қиз ҳам бор. Ана буларкан-ку, амакивачалардан ҳам соғлом болалар тугиларкану, дейишди одамлар. Аммо ўнтаси турмуш кургач, 5 тасида фарзанд бўлмади. Тиббиётнинг аниқ ташхиси: ота-онанинг яқин қариндошлиги иккинчи авлодга ўз таъсирини кўрсатган! Охири қизни келин қилишга ҳеч кимнинг юраги бетламади. Ҳамма ҳам ўғлимни уйлантирай, набиралар катта қилай, дейди. Қизини жуда ёш турмушга бераётган ота-оналар-

Бугуннинг гапи

га ҳам айтадиганим бор. Илтимос, шошманг, ўйлаб кўринг, эртага кеч бўлади.

Қабулимга кирган бир аёл хурсандчилик билан қўшалоқ тўй қилаётгани, ҳам келин тушираётгани, ҳам қиз чиқараётганини айтиб, маслаҳат сўради. Мен уни табриқладим. Аёл сал ийманибгина битта муаммо борлигини айтиди: бўлажак келин ҳали воғга етмаган. Чиқарилаётган қизнинг ёши билан қизиқдим. У 21 ёшда. Ҳайратим ошди. Нега қизимизни 21 ёшда турмушга беряпмизу, келинни 16 ярим ёшда оляп-миз? Келин — ким? У ҳам бизнинг фарзандимиз эмасми? Бизнинг ўғлимизни деб келаётган қиз ҳам бизнинг қизимиз эмасми? Нега унинг тақдирига бефарқмиз?

У аёлга қизини бемалол турмушга узатишини, аммо ўғил уйлантиришни камида 3 йилга орқага суришни маслаҳат бердим. Ахир эндигина 16 ёшга тўлган навниҳоз қиз турмушининг муштларига дош бера оладими? Ҳали онасининг кучоғида эркаланиб, ўйнаб юрган қизалоқ, эртага она бўлишга тайёрми? Биз уни кўриб-билиб жарликка отармаймизми?

Биз ота-оналар нафақат қизимизни яхши жойга узатишимиз, балки эртаси учун ҳам масъуллимизни унутмайлик. Ёши улугларимиз кўллари дуга очинишди: “Қўшгани билан қўша қаришсан, ўзидан кўпайиб, ували-жували бўлишин”. Ҳаммамизга фарзандимизнинг бахтини, камолини кўриш насиб қилсин.

Дилдора ЗИЯДУЛЛАЕВА,
Қоровулбозор туман ФХДЁ
бўлими мудираси

ҲИДОЯТГА ТАЛПИНГАНЛАР

Оила ва дин

тушдаги таълим

“Аллоҳнинг неъматларини сана-сангизлар, саногига ета олмайсизлар. Албатта, Аллоҳ мағфиратли, меҳрибондир” (Наҳл, 18) оятини ўқирканман, беихтиёр кўз олдимда танишибоқ дўстлашганим, очиқ юзли, охиратинг Зоҳира исмли аёл жонланди.

Олмаликдаги таълим муассасаларидан бирида дарс берадиган Зоҳира билан тенгдош эканмиз.

– Негадир, – деди у менга хомуш қараб, – беш вақт намозга тушиб кета олмаяпман. Онам раҳматли: яхши амалларинг, тутган рўзанг ва ўқиган намозинг билан илтифатинг дастурхонини кенгайтир, деб гапирардилар. Ҳамманики ке-е-нг ёйилса, меники мана бундай-ай (хочуни билан кўрсатди у) бўладими-а? Яна биров ўтиб, “шайтоним зўр-да”, деб келди у.

Унинг изтиробли кулгусига бадбахт шайтондан устун чиқишга чоғланиш бор эди. Қувондим, ўртаҳоллик ҳақида гапириб: “Ҳар борада чуқур кетмоқлик, баъзан инсонни янглиштириб қўярмиш. Дилингида эҳтиёж уйғоняптимиз, яхши амалларингизни кўпайтираверинг”, эдим.

– Катта ҳовлига келин бўлиб тушганман. Келди-кетди, тўй-ҳашамларимиз кўп. Қариндошларга ош-овқат тарқатарканман, “қимматбахо сервисининг қосағига соляпман, идишимни қайтаринглар” ёки “эҳтиёт қилинглр”, деб тайинлардим. Бир куни бир холамиз: “Бунча қизганмасангиз, бор-йўғи бир идиш экан-у, келин!”, деди. Мен эса: “Қизганмасам, уйда идиш-товоқ сақланармиди, холажон!”, дедим.

Шу куни тонга яқин ғаройиб туш кўрдим. Бир сурани такрор ва такрор ўқирдим. Аслида, мен бу сурани уму-

ман билмаган ва ёдламаганман. Буни қарангки, ўзим-ўзимга, бу қандай сура, дея савол бердим ва жавоб ҳам қилдим: “Моъун” сураси...

Уйғонгач, покландим-у, шошиб Қуръони Каримни очдим. Не кўз билан кўрайки, “Моъун” сурасида шундай сўзлар бор эди: “Бас, шундай намозхонлар ҳолига вой. Улар намозларини унутиб қўядилар. Риёкорлик қиладилар ва рўзғор буюмларини (кишилар омонатга сўрашганда) ман этадилар”...

Зоҳиранинг юзида мўминларга хос Аллоҳдан қўрқиш, бандаларга илтифотда бўлиш зиёси балқиб турарди.

– Шундан кейин идиш-товоқларимни қизганмай кўйдим. Авайлаб, кулфлаб кўйганларимни ҳам тутишга тушдим. Уларнинг сонига ҳам қўшилса қўшиляптики, қамаймаяпми!..

Ҳа, Аллоҳнинг неъматлари сонсиз, саноқсиздир. Шундай улуг китобда ҳатто идиш-товоқлар борасида ҳам гап бор экан, Қуръон ахлоқи билан ҳидоят топмоққа чоғланайлик.

ЎЙҚОЛАН СУМКА

Аллоҳга ибодатлар, Муҳаммад Саллоллоҳу алайҳи васалламга итотлар билан ошиқиб талпинганим муқаддас Маккаи мукаррама, Мадинаи мунавварада Шоира деган биродаримни негадир бот-бот йўқотиб қўявердим. Бироздан кейин у гоҳ у тарафдан, гоҳ бу тарафдан овоз бериб, хурсанд қўл силкиб, чиқиб келарди. Асли хоразмлик бу жувон Жиззахга келин бўлиб тушган экан. Тўрт ўғилли бўлганда ўзга, ёш аёлга уйланиб олган эр сабаб, нозик елкасига турмуш юқини ортибди. Ёлғизнинг ёри худо, дерлар. Кунлар кетидан ой-йиллар ўтиб, ўғиллар улғайиб, бош фарзанди билан муборак зиёратгоҳга келгани – унинг юзага

чиқгани-да, ахир!

Шоира у ён ва бу ёнга ўтар, қоғоз парчасими, нон ушоғи ёки шиша бўлагими – хуллас, ерда ётган нарсаларни териб, бежирим сумкасига солар, Аллоҳнинг уйини саришталаш ниятида елиб-югурар, кўп ўтмай, сумкасини бўшатиб яна олдимда пайдо бўларди.

“Юринг, Муқаддас қора тош – Хажарул-Асвад олдига борамиз”, қўлимдан маҳкам тутиб, Каъбатуллоҳни тавоб қиладиганларга қия ҳолатда мени тортиб кетди у. Ишониб-ишонмай одамлар тўлқинига қарши суза бошладик. Беихтиёр ҳожилар орасида лип-лип этиб ўтаётган Шоиранинг лўппи юзларига кўзим тушди: кўзлари жижқа ёш эди. Тинмай илтижо қиларди: “Аллоҳим! Биз охи-заларнинг йўлимизми оч, биз охи-заларга раҳминг келсин! Ниятимизга етказ!”

Унинг сўзларини такрорлаб борарканман, муқаддас тош олдида қандай пайдо бўлиб қолганимизни билмайман. Аллоҳга беадад шўқроналар айтишга чоғланиб, Иброҳим алайҳиссаломга келган нидони эсладим. “Мендан ўзгага сиғинма. Уйимни зиёрат этувчилар учун ҳамиша тоза тут”...

Муқаддас Хажарул-Асвадининг муаттар бўйи, бетакрор илиқ-иссиқлиги танимга дур бўлиб, нур бўлиб ёғиларди. Вужудимни қамраган бу олиё бахтдан сархуш эдим. Шоиранинг жилмайиб, таҳдидона эркаланиб айтган сўзларидан ўзимга келдим:

– Бўлди, ҳе-е-ей ояжон, бошқаларга йўл берайлик!

Тумонат одамлар орасидан сирганиб, гоҳ қиялаб, гоҳ, ўнгу чапга сирпаниб чеккага чиқиб олдик. Шоиранинг из-кўзида негадир бесаранжомлик пайдо бўлди. Кўзда ёш билан Аллоҳга илтижо қиларди:

Бир синфдош дугонам бўларди. Жуда чиройли, тарбияли қиз эди. Ўқиши ҳам жойида... “Институтга қираман, ўқитувчи бўламан”, деган эстаги йўлида роса ҳаракат қилди. Бироқ ота-онаси: “Қиз боланинг ўқигани нима бўларди”, деган фикрда-ни кишилар бўлиб, бечорани мактаб-ни битириши билан ўн олти ёшидаёқ турмушга узатишди.

Куёвнинг ёши қизниқидан анча катта, бу ҳам етмагандай, қайночаси каби ўқимаган, маънавият, илм, дунёқараш деган тушунчалардан минг қақирим узокдаги одам экан. Бунинг устига тақасалтанг, қирққа бориб қолган бўлса-да, қўлидан тайинли иш келмайди, на касби, на бирор ҳунари бор.

Бир куни қаҳвахонада ўша синфдош дугонамни кўриб қолдим. Идишларни йиғиштириб юрган экан. Ҳамкасбларимиз билан овқатланиб чиқиб кетаётгандик, орқамдан қақирди. Бироз гаплашдик. Айтишмича, зри ичармиш, ҳеч қаерда ишламасмиш. Икки фарзандли бўлибди. “Мени бундай ахволда кўриб ҳайрон бўлгандирсан? Тақдир экан-да, сенга хавасим келади. Мен эса пул топишми, керак, болаларим катта бўлиб қолган. Ҳаёт шу кўйга солди, мени”, дейди мунғайиб.

Унинг гапларини эшитарканман, юрагим титраб кетди. Нега айримлар қиз тақдирига бунчалик бефарқ қарашади? Қиз бола ҳам ўқиши, илм олиши, касб ё ҳунари бўлиши керак-ку!

Тўғри, бугун одамларнинг дунёқарашини ўзгарган. Кейинги ўн-ўн беш йил мобайнида қиз фарзандини ўқитишни истайдиганлар, ўғлига олий маълумотли келин қилишни хоҳлайдиганлар кўпайди. Бироқ афрофда синфдош дугонамнинг отасидек жоҳил, институтда ўқидиганларни енгил табиат, беҳаё қизлар деб ўйлайдиган ота-оналар ҳам учраб туради-да. “Жойи чиққанда тезроқ узатай”, “Институтда ўқиса, ёши ўтиб, узатилмай қолиб кетади”, “Ўқилининг шартномасига тўлайдиган пулга хориж мебелидан оламан, сарпо-сурғини беками кўст қиламан”, дея ёшгина қизини узатиб юбораётган оилаларни оқлаб

ҚИЗ БОЛА ЎҚИШИ ШАРТ(МИ?)!

Сиз нима дейсиз?



ҳам, тушуниб ҳам бўлмайди. Ҳар қандай нарса – буюм, вақти келганда эскиради, яроқсиз ҳолга келади. Касб-ҳунар эса бир умр инсонга беминнат молиявий кўмакчи бўлади.

Айримларнинг фикрича, олий маълумотли қиз узатилса, турмуш ўртоғи ишлатмаса, унинг таҳсилга сарфланган пуллар ҳавога учиб, қизнинг вақти беҳуданга куйиб кетармиш. Хўп, дейлик, қизингизни университетда ўқитдингиз, турмушга бердингиз, куёв хонадонидан келиннинг ишлашини истамади. Бу фожеа эмас! Аксинча, олий маълумотли уй бекаси, она – миллат, Ватан ва эл равнақи учун қони фойда. Психологларнинг айтишича, ўқимаши оналар тарбиялаган фарзандлар ҳаминқадар маълумотга эга аёл тарбиялаган болалардан кўра, кенгроқ фикрга, тафаккурга эга бўлишар, уларнинг жамиятга фойдаси кўпроқ тегадир экан.

Олий маълумотли она фарзандларининг ўқишига, тил ўрганишига эътиборли бўлади. Қолаверса, бугун-

ги ривожланган замонда кўп соҳаларда уйда ўтириб ҳам пул топиш, ишлаш имконияти mavjud.

Қайсидир сабаб билан олий маълумотли бўла олмаган, лекин мустақил ўқиб-ўрганишдан тўхтамаган оналар ҳам фарзандларини кенг фикрли қилиб тарбиялайди, албатта. Фарзандининг ўқишига, дарс қилишига ёрдам бериш мақсадида кўплаб ёш оналар бугун турли курсларга қатнаб сабоқ олаётганини, тил ўрганаётганини ҳам унутмаслигимиз керак. Чунки замон шуни талаб қилаяпти.

Айтмоқчимизки, қиз болани ўқитишга айримлар уйлаганидек, фожеа деб эмас, балки ҳаётий зарурат сифатида қараш керак. Негаки у бўлажак она! Оналар эса миллатни, халқни тарбиялайди. Кўнглида ёруғ туйғулари сероб қизларнинг Ватанга фойдаси тегади.

Юрагида улғу мақсадлари кўртак отган чоғида қизингизнинг орзуларини армонлар қўлмағига отманг! Шундоқ ҳам атрофимизда: “Катта-катта орзуларим бор эди, отам ўқитмаган-да”, дея мунғайиб яшаётган аёллар бисёр.

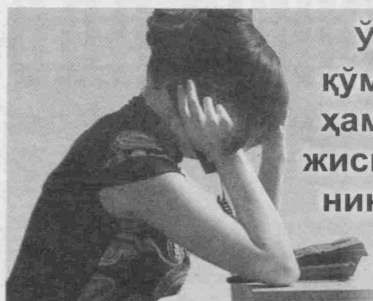
Умида АДIZОВА

ЭЪЛОН

Олимжонов Азизуллоҳ Обиджон ўғли номига Саноят касб-ҳунар коллежи томонидан 2014 йилда берилган К № 9521067 рақамли дипломи ҳамда иловаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Юсупова Мадина Олимбек қизи номига 2015 йилда берилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти дипломи йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.

Жолдасбаева Айжамал Махсетбай қизи номига 2014 йилда берилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти дипломи йўқолганлиги сабабли БЕКОР қилинади.



Ўзбекистон Хотин-қизлар
қўмитаси марказий аппарати
ҳамда ҳудудий бўлимларида
жисмоний ва юридик шахслар-
нинг оғзаки мурожаатларини
қабул қилиш бўйича

“ИШОНЧ ТЕЛЕФОН”ЛАРИ

ташкил этилди

№	Ташкилот номи ва ҳудудлар	фуқаролар қабулхонаси жойлашган манзил	қабул вақти	ишонч телефони рақами
1.	Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси	Тошкент шаҳри, Алишер Навоий кўчаси, 30-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (370) 239-40-42 239-10-76
1.	Қорақалпоғистон Республикаси	Нукус шаҳри, Ғарезсизлик кўчаси, 50-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (361) 222-72-05 0 (361) 222-26-12
2.	Андижон вилояти	Андижон шаҳри, А.Фитрат кўчаси, 239-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (374) 223-25-60
3.	Бухоро вилояти	Бухоро шаҳри, И.Мўминов кўчаси, 1-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (365) 224-27-62
4.	Жиззах вилояти	Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов шоҳ кўчаси, 63-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (372) 226-31-88
5.	Қашқадарё вилояти	Қарши шаҳри, Мустақиллик майдони, 1-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (375) 221-17-04 0 (375) 221-08-10
6.	Навоий вилояти	Навоий шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 77-А уй	Жума 9:00 дан-11:00 гача	0 (436) 229-62-56
7.	Наманган вилояти	Наманган шаҳри, Истиклол кўчаси, 57-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (369) 227-09-74
8.	Самарқанд вилояти	Самарқанд шаҳри, Кўксарой майдони, 1-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (366) 235-62-96
9.	Сирдарё вилояти	Гулистон шаҳри, Мустақиллик кўчаси, 60-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (367) 225-37-64
10.	Сурхондарё вилояти	Термиз шаҳри, Ат-Термизий шоҳ кўчаси, 1-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (376) 223-34-18
11.	Тошкент вилояти	Ўртачирчиқ тумани, Тўйтепа шаҳри, Тошкент йўли кўчаси, 90-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (371) 232-80-05
12.	Фарғона вилояти	Фарғона шаҳри, А.Навоий кўчаси, 15-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (373) 244-07-60
13.	Хоразм вилояти	Урганч шаҳри, Ал-Хоразмий кўчаси, 29-уй	Якшанбадан ташқари ҳар куни 09:00 дан-18:00 гача	0 (362) 223-00-84 0 (362) 222-17-77
14.	Тошкент шаҳри	Тошкент шаҳри, А.Темур кўчаси, 6-А уй	Сешанба ва пайшанба кунлари 11:00дан-15:00 гача	0 (371) 233-47-59

КАРТОШКА

Муносабат

НЕГА ҚИММАТ?



Республикамиз бозорлари пеш-тахталаридаги ноз-неъматлар, мева-сабзавотларни кўриб, одамнинг кўзи қувнайди. Бошқа сабзавотлар каби картошкага ҳам талаб жуда катта. Унинг нархи қимматлашаётгани эса бугун барчани бирдек ташвишга соляпти.

Хўш, пойтахтимиз бозорларидаги нарх-наволар қандай? Бу саволга жавоб топиш мақсадида дастлаб Қўйлиқ бозорига харидор сифатида кириб бордик. Расталарда 1 кг. картошканинг нархи 3500, янгиси 7500, пиёз 3000, сабзи 2000, 1 дона тухум 600 сўмдан сотилмоқда. “Элга хизмат” масъулияти чекланган жамиятнинг махсус расталарида эса картошка 1800, пиёз 1800, сабзи 1500, тухум 370 сўмдан нақд пул ҳамда пластик карточкалар орқали савдога чиқарилган.

– Уч ойдан буён “Элга хизмат” МЧЖ да сотувчи бўлиб ишлаяпман, – дейди Улуғбек Абдурахмонов. – Эрталаб соат 7.30 да растанга очиб, савдога берилади. Ҳар бир харидорга 3 килограмдан сотамиз. Чунки картошка бизда арзон бўлгани учун етмай қолса, одамлар норози бўлишади. Улгуржи бозорда нархлар тушса бизда ҳам арзонлашади.

...Шайхонтоҳур туманига қарашли Чорсу деҳқон бозоридаги нарх-наволар билан қизиқдик. “Элга хизмат” МЧЖ да ҳам сабзавотлар ва тухум нархи Қўйлиқ бозори билан бир хил. Расталарда картошканинг Покистондан келтирилган “Арена” нави 3600 сўм, Ўзбекистонда етиштирилган “Назарбек” нави 3500 сўм, пиёз 3500, тухум катта-кичиклигига

қараб 600-650 сўмгача.

Шунингдек, Чорсу бозорида картошканинг “Арена” нави 2800 сўмдан сотилаётганига гувоҳ бўлиб, сотувчиларни суҳбатга тордик.

– Картошканинг бу навини ўзимиз Покистондан олиб келиб, Қўйлиқ деҳқон бозорида улгуржи нархда сотамиз, – дейди тадбиркор Обиджон Бобоёров. – Чорсу ҳамда Фарҳод бозори маъмурияти талабига биноан бу ерга ҳам келтириб, сотишни йўлга қўйдик.

Чилонзор деҳқон бозори расталари оралаб юрдик. Картошканинг Эрондан келтирилган “Қизил қайроқи” нави 4000, “Арена” нави 4000, “Зарзара” нави эса 3500, янги картошканинг майдароқ тури 6000, пиёз янгиси ҳам, эскиси ҳам 3500, сабзи 2000 сўм.

– Картошка бизнинг иккинчи нонимиз, – дейди Чорсу бозорида айлиниб юрган харидор Омина опа Курбонова. – Баъзида бир кунда бир килограмм картошкани қозонга солишга тўғри келади. Бошқа маҳсулотлар қиммат бўлса ҳам картошканинг нархи бунчалар кўтарилиб кетмаслиги керак.

Яна бир харидор Эрганота Жуманов эса, “Элга хизмат” МЧЖнинг махсус расталарида сотилаётган картошқалар баъзида сифатсиз чиқаётгани, кўп қисми пўчоққа ажралиб қолишини таъкидлаб, халқимизга беминнат хизмат қилишга бел боғлаган “Элга хизмат” МЧЖ ходимлари шу нарсага эътибор беришларини сўради.

Қўйлиқ, Чилонзор, Чорсу бозорларида сотилаётган картошка ҳамда бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг нархларида каттагина фарқ борлигига гувоҳ бўлдик. Картошканинг танқислигидан фойдаланиб, қимматроқ нархда сотишга уринаётган “тадбиркорлар” ҳам анчагина. Шу боис бозорларимизда қонун-қондаларга амал қилиниб, нархлар тартибга солинса, аҳоли мамнун бўларди.

Нигора РАҲМОНОВА

Oila va Jamiyat

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газета

Обуна индекси – 176

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, “Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш” ассоциацияси (Болалар жамгармаси) ва “Соғлом авлод учун” халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир: Воҳид Лўқмонов

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент – 100000, Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20, Котибият: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г – 426. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 7490. Баҳоиси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00

Навбатчи муҳаррир: О. Жумабоев
Навбатчи: Н. Раҳмонова
Мусахҳих: С. Сайдалымов
Саҳифаловчи: А. Маликов

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

ISSN 2010-7609



1 2 3 4 5